

Satakunnan tulevaisuuskäsikirja 2035

Aika ajoin on syytä pysähtyä pohtimaan yhteisömme asioita hieman pidemmällä tähtäimellä. Siten voi nähdä suurempia linjoja ja rakentaa pitkäjänteisesti mielekästä tulevaisuutta. Minkälainen sinä toivoisit Satakuntamme olevan vuonna 2035? Mitä Satakunta on tänään ja miten kuljetaan kohti vuoden 2035 tavoittelemisen arvoista olotilaa? Näitä ajatuksia on kysytty parin viime vuoden ajanjaksolla yli 2000 satakuntalaiselta toreilla, oppilaitoksissa, työpaikoilla, tutkijakammioissa ja seminaarihuoneissa. Pohdintojen välituloksia on voinut avoimesti kommentoida verkossa ja työpajoissa. Työn yhteenvetona on tämä Satakunnan Tulevaisuuskäsikirja 2035.

Taustapohdintoihin osallistuneet kansalaiset nostivat esille aikaa kestäviä perustarpeita, jotka tulevat lähelle arkeamme ja joista ”hyvä elämä” koostuu. Haastatteluiden perusteella pääelementit ovat turvattu toimeentulo, hyvä elinympäristö, sujuva arki, lähimmäiset ja yhteisö sekä terveys. Näiden arvojen vahvistaminen on tämän työn perustana. Tarkoituksena on korostaa kansalaisen tarpeita hallinnollisen kehittämisen lähtökohtana ja tuoda usein etäiseksi ja vaikeaselkoiseksi jäävä suunnittelutyö lähelle arkea.

Ensin tässä käsikirjassa vedetään yhteen käsitys Satakunnan nykytilanteesta. Sitten koostetaan kuva hyvästä elämästä maakunnassamme vuonna 2035. Lopulta rakennetaan siltoja nykytilasta tulevaisuuteen. Sopiviksi siltojen kantaviksi rakenteiksi nousevat puhtaan elinvoiman vahvistaminen, kannustava yhteisöllisyys ja ihmislähtöiset ratkaisut. Ne muodostavat myös vuonna 2035 keskeisen tukirangan hyvälle elämälle.

Sillat toteutuvat muun muassa satakuntalaisten toimijoiden – sinun ja minun, yrittäjien, opettajien, virkamiesten ja muiden vetäminä toimina, joista tässä käsikirjassa esitellään esimerkkejä. Tämän tulevaisuuskäsikirjan toteutusosa eläekin satakuntalaisten toimijoiden aktiivisuuden ja tekemisen mukaan – kuitenkin kohti tavoiteltua hyvää elämää Satakunnassa myös vuonna 2035.

Satakuntaliitto vie eteenpäin tulevaisuuskäsikirjan teemoja erityisesti edunvalvonnan ja viestinnän keinoin sekä toimii perustehtävänsä mukaisesti maakuntahengen ja maakuntayhteistyön ylläpitäjänä ja kokoajana. Satakuntaliitto panostaa omalta osaltaan satakuntalaisuuden vahvistamiseen, sillä maakunnallinen toiminta ja kehitys nousevat tästä yhteisestä ja jaetusta ”tunteesta”.

Avoimen yhteistyön merkitystä ei voi liikaa korostaa. Tähän käsikirjaan kirjatut tavoitteet on mahdollista saavuttaa, mutta siihen tarvitaan meiltä satakuntalaisilta aktiivisuutta ja perinteiset rajat ylittävää kansalaisten, hallinnon ja elinkeinoelämän yhteistä osallistumista ja toimenpiteitä.

Rakennetaan yhdessä hyvää tulevaisuutta!

Maakuntajohtaja Pertti Rajala

Satakunta 2011

Satakunnassa on noin 227 000 asukasta, mikä on Suomen yhdeksästätoista maakunnasta seitsemänneksi eniten. Maapinta-ala on hieman alle 8 000 neliökilometriä, joten Satakunta on Suomen keskimittaisin maakunta. Asukkaita neliökilometriä kohden on 29, koko maan keskiarvon ollessa 16. Satakunnassa on 21 kuntaa. Satakunnassa alueelliset ja kunnittaiset erot niin väestön huoltosuhteessa, palveluiden saavutettavuudessa kuin väestötiheydessäkin ovat suuret mutta ne eivät ole viime vuosina erityisesti kasvaneet. Satakunnan ympäristön tila ja elinympäristön laatu kokonaisuudessaan on vesien tilaa lukuun ottamatta suhteellisen hyvä.

Satakunta on Suomen teollistunein maakunta

Teollinen perinteemme on vankka ja profiloituu meriteollisuuteen. Vahvoja toimialojamme ovat metalli, koneenrakennus, kemia, energia ja metsä. Satakunta tuottaa ruokaa koko Suomeen. Ulkomaankauppa on Suomen teollistuneimmassa maakunnassa merkittävässä roolissa. Rajojen merkitys on vähenemässä ja siksi verkostoituminen on menestymisen ehto.

Pori tunnetaan kansainvälisestä tapahtumatuotannon osaamisesta ja muuallakin maakunnassa on panostettu luoviin aloihin ja matkailuun liittyvään tapahtuma- ja elämystuotantoon. Yrittäjähenkisyys on vahvaa erityisesti pohjoissatakuntalaisena piirteenä. Satakunta voisi olla vieläkin houkuttelevampi uusille yrityksille. Paikalliset brändit ovat omaleimaisia ja vahvoja, mutta maakuntabrändiä pitäisi kehittää pitkäjänteisesti.

Työllisyyden taso on kohtuullinen, joskin pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys ovat isoja ongelmia. Pula osaajista näkyy jo nyt hyvinvointialoilla ja eräillä teollisuuden aloilla. Työmarkkinoilla ja työn teon tavoissa tapahtuvat muutokset edellyttävät yhä enemmän joustavuutta osaamisessa ja koulutuksessa. Satakunnassa syntyvyys on kuolleisuutta pienempi, mutta tilannetta paikkaavat paluumuuttajat, siirtolaiset ja maakunnan ulkopuolelta tulevat opiskelijat. Monipuolistuneen ja vahvistuneen korkeakoulutuksen myötä Satakunnan vetovoima on parantunut. Opiskelijat ovat viime vuosien aikana selkeästi virkistäneet myös ilmapiiriä maakunnan keskuskaupungissa Porissa.

Yhteispeli on parantunut, mutta politiikka näyttäytyy riitaisena

Yhteisten asioiden hoidossa yhteispeli on parantunut, mutta maakuntamme politiikka näyttäytyy silti vielä riitaisena. Luottamuspulaa on ja siksi kehityshankkeita saattaakin jäädä toteutumatta. Porin ja Rauman yhteistyö on viime vuosina parantunut. Keskuskaupungin suhde lähiympäristöönsä ja maakunnan reuna-alueisiin puhuttaa aika ajoin.

Hallintosektorien rajat haittaavat palveluiden järjestämistä ja tuovat ristiriitoja päätöksentekoon. Asukaslähtöisyyttä ja lähivaikuttamista, esimerkiksi kylien ja kaupunginosien roolin vahvistamista, on viime aikoina korostettu, mutta käytännön tasolla satakuntalaisten osallistuminen päätöksentekoon ja keskusteluun on ollut melko vähäistä. Yhteisöön ja yhteistyöhön vaikuttaa myös miten Satakunnan asioita käsitellään mediassa. Keskustelu on usein koettu negatiiviseksi.

Toisten asioihin puuttumisen kynnyks on korkealla. Toisaalta vahva talkooperinne on tekemässä paluuta ja yhteisöllisyyden merkitys näyttäisi olevan kasvussa, mikä näkyy kyläyhteisöjen ja paikallistapahtumien vahvistumisena. Ulkomaalaisten osuus Satakunnan väestössä on suhteellisesti pieni ja maahanmuutto on usein työperäistä. Toiset pitävät monikulttuurisuutta ja kansainvälisyyttä mutkattomana piirteenä kun taas toiset eivät sitä oikein arjestaan tunnista.

Terveystieteiden panostetaan edelleen liian vähän ennaltaehkäisyyn. Terveystieteiden huolehtimisessa alkaa pikku hiljaa korostua yksilön vastuu. Terveystieteisiin vaikuttavat myös väestön ikääntyminen ja pitenevä eliniän odote. Satakunnalla on elintarviketeollisuuden ja ympäristötekniikan kautta hyvät mahdollisuudet tukea terveyttä.

Asuminen on edullista mutta palveluissa ja yhteyksissä on parantamista

Satakunnassa on edullista asua. Kohtuulliset välimatkat helpottavat erilaisten työn, vapaa-ajan ja asumisen yhdistelmien luomista. Täällä on myös turvallista, vaikka esimerkiksi tulvariski Kokemäenjoessa on todellinen. Paikalliset kulttuuri- ja harrastusmahdollisuudet ovat moninaiset.

Julkishallinnon kyky ylläpitää hyvää elinympäristöä näyttäisi heikkenevän. Myös julkisten rakennuksien kunto on paikoin erittäin huono. Palveluiden saatavuus on monin paikoin heikentynyt ja terveydenhuoltoa pidetään puutteellisenä. Liikenneyhteydet sisämaahan, pääkaupunkiseudulle ja maailmalle voisivat olla paremmat. Tietoliikenteessä on paljon katvealueita ja puutteita.

Satakunta 2035

Kannustavaa yhteisöllisyyttä

Haluamme ottaa vastuuta itsestämme ja yhteisöstämme. Yhteisinä arvoinamme vaalimme oikeudenmukaisuutta, suvaitsevuuksia, yhteistyötä ja sovittelua. Osallistuminen yhteisten asioiden hoitoon ja päätöksentekoon on luontaista. Vahva yhteisöllisyys tukee hyvinvointia. Erilaisissa elämäntilanteissa olevat ihmiset osallistuvat ja otetaan aktiivisesti mukaan yhteiseen toimintaan. Sukupolvien ja kulttuurien välinen vuorovaikutus on vireää. Yhdessä tehdyt tapahtumat ja asiat yhdistävät. Yrittäjähengi on vahvaa koko Satakunnassa. Kansainvälisyys on läsnä arjessa. Muualta maakuntaan muuttaneet sulautuvat joukkoon mutkattomasti. Panostamme terveellisiin elämäntapoihin. Myös työelämässä johtajat ovat kiinnostuneita työntekijöidensä hyvinvoinnista ja terveydestä, ja terveys on valtti työmarkkinoilla.

Puhdasta elinvoimaa

Vuonna 2035 Satakunnan luonto ja vedet ovat puhtaita. Asukkaat, yritykset ja julkinen sektori kunnioittavat toiminnassaan elinympäristön puhtautta. Säiden ääri-ilmiöiden lisääntyminen on huomioitu alueiden suunnittelussa ja Kokemäenjoen ja merialueiden tulvariskit ovat hallinnassa. Teollisuus on merkittävä työllistäjä, koska se on toimialana pystynyt uusiutumaan ja kehittämään uusia eri alojen yhdistelmiä. Hyvin verkostoituneet yrityksemme menestyvät kansainvälisessä kilpailussa ja kasvumarkkinoilla. "Ajattelemme globaalisti ja toimimme paikallisesti".

Biotalous ja energia-ala ovat Satakunnan elinkeinoelämän kärjet. Korkeatasoinen tutkimus yhdistyy tuotantoprosessin osaamiseen ja vientiin. Biotalous työllistää työpaikkoja ja kasvua syntyy biologisten resurssien kehittämisestä, jalostamisesta ja käytöstä ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Puhtauden ja terveyden brändimme tunnustetaan ja yhdistetään ruoka- ja vesiosaamiseen. Ilmastonmuutoksen myötä esimerkiksi uudet kasvilajikkeet ovat vahvistaneet merkitystämme ruoan tuottajana ja jalostajana. Maatilan yritysten ympärille on rakentunut monipuolinen palveluyritysverkosto. Lähi – ja luomuruokakonsepteja hyödynnetään ja kuluttajina arvostamme ja käytämme puhdasta lähiruokaa. Energia-alalla tukijalka on ydinenergiavetoinen perustuotanto ja siihen liittyvät tukitoiminnot. Toiseksi vahvaksi tukijalaksi on noussut uusiutuvan energian osaaminen ja tuotanto. Satakunnassa on edelleen meri- ja turvallisuusteollisuutta. Yhä useampi saa elantonsa elämys-, tapahtuma- ja luontomatkailusta sekä hyvinvointipalveluista.

Koulutusjärjestelmä vastaa maakunnan elinkeinoelämän tarpeita. Opiskelijoita kannustetaan käyttämään osaamistaan Satakunnan hyväksi. Kansainvälinen koulutustarjonta on keskittynyt kärkialoille ja Satakunnassa opiskelu on suosittua. Satakunta houkuttelee kärkialojensa sekä puhtauden, asumismukavuuden ja turvallisuuden maineellaan asukkaita ja työntekijöitä muualta Suomesta ja ulkomailta. Opiskelijalle ja työhön tulijalle perheineen asettuminen Satakuntaan on houkutteleva vaihtoehto.

Ihmislähtöisiä ratkaisuja

Asumisen edullisuus ja sen monipuoliset vaihtoehdot ovat maakuntamme vahvuuksia. Satakuntalainen asuminen on tilavaa ja luonnonläheistä. Myös kaupungeissa on persoonallisia ja viihtyisiä asuinalueita. Oman asuinalueen kulttuuriperintö tunnustetaan ja sitä arvostetaan. Kylät, lähiöt ja kaupunginosat ovat vahvistaneet omia erityispiirteitään ja vetovoimaansa. Asumisyhteisöjä on syntynyt paitsi sukujen, myös uudenlaisen yhteisöllisyyden ja samanhenkisyuden varaan. Asuin ympäristöjä hoidetaan yhdessä, mikä vahvistaa myös turvallisuuden tunnetta. Luonto alkaa usein kotiovelta ja yhdessä hoidetut puistot, leikki- ja urheilukentät lisäävät asuinviihtyvyyttä ja liikunnan mahdollisuuksia. Yhteiset tilat ja julkiset rakennukset ovat monipuolisesti yhteisön käytössä. Satakuntalaisen asumiseen yhdistyy saumattomasti ekologisuus: luonnonmukaiset materiaalit, kierrätys, jätteiden hyötykäyttö ja energiatehokkuus sekä paikallinen energiantuotanto.

Julkinen päätöksenteko ja palvelujen järjestäminen lähtevät asukkaiden tarpeesta ja osallisuudesta. Hallinnolliset raja-aidat eivät estä palvelujen oikeudenmukaista toteutumista. Lähivaikuttamisen vahvistumisen myötä on kasvanut myös asukkaiden vastuu omasta ympäristöstään ja palveluistaan. Peruspalvelut tuotetaan yhteistyöllä jossa ovat mukana kansalaiset ja järjestöt sekä yksityinen ja julkinen sektori. Uudet teknologiat edistävät sujuvaa arkea, ja mobiili- ja verkkopalvelut ovat kattavat. Peruspalvelut kuuluvat kaikille, mutta ne voivat toteutua eri tavoin eri puolilla maakuntaa. Osa palveluista kulkee pyörillä lähemmäs asiakkaita. Yhden luokun periaate palvelutuotannossa on parantunut.

Satakunnasta pääsee helposti maailmalle pyörillä, raiteilla ja lentäen ja maakunta on tulijalle houkuttelevasti saavutettavissa. Kilpailukykyisten satamiemme rahtiliikenne on vilkasta. Maakunnan sisällä joukkoliikenne toimii vilkkaimmilla reiteillä ja kimpapakyydit sekä kutsutaksit huolehtivat autottomien liikkumisesta kun joukkoliikenne ei kannata. Ekoautot valtaavat maanteitä, työmatkat sujuvat usein myös pyöräillen. Maakunnan sisäisestä liikenneverkosta pidetään hyvää huolta. Käytössämme on ajanmukaiset tietoliikenneyhteydet. Ne helpottavat mukavasti myös monipaikkaisen asumisen järjestämistä. "Hyvä elämä Satakunnassa" on laajasti maakunnassamme ja sen rajojen ulkopuolella tunnettu käsite – kilpailuetumme ja vetovoimamme lähde.

Kannustavaa yhteisöllisyyttä

Yrittäjähenkisyys
Myönteisyys
Kansainvälisyys
Vastuu itsestä ja toisista

Haluamme vahvistaa hyvää myönteistä virettä Satakunnassa. Tutustumme maakuntamme moniin ulottuvuuksiin ja puhumme siitä myönteisesti. Yrittäjähenkisyys, kansainvälisyys ja terveydestä huolehtiminen ovat toimintamme ohjenuoria. Kannustamme toisiamme. Yhteisöllinen vastuunkanto ja välittäminen parantavat jaksamista töissä ja vapaa-ajalla. Vahvempina kykenemme antamaan enemmän lähimmäisille ja yhteisölle. Tämä näkyy myös muualla ja lisää Satakunnan vetovoimaa. Vahvistamme yhdessä hyvän elämän elementtejä.

Puhdasta elinvoimaa

Kärkialat biotalous ja energia
Puhdas ruoka ja juomavesi
Puhdas luonnonympäristö

Haluamme, että tulevat satakuntalaiset sukupolvet voivat elää hyvää elämää puhtaassa ympäristössä. Tuotamme satakuntalaisiin ruokapöytiin puhtaan lähiruuan ja juomaveden. Tuotamme puhdasta energiaa. Näemme puhtaudessa elinkeinoelämän menestyksen ja teollisuutemme ympäristöteknologiaan nojaavan tulevaisuuden. Näin myös varmistamme satakuntalaisille työtä ja toimeentuloa. Panostamme puhtaaseen elinvoimaan.

Ihmislähtöisiä ratkaisuja

Yhteisten asioiden hoito
Palveluiden tuotanto
Asuminen ja turvallisuus
Arjen yhteydet

Tarvitsemme uusia tapoja toteuttaa yhteiskunnallisia palveluita. Haemme ennakkoluulottomia ratkaisuja asumiseen, liikkumiseen, turvallisuuteen ja palveluiden tuotantoon. Hyödynnämme uuden teknologian mahdollisuudet. Kunnioitamme erilaisia tarpeita ja valinnanvapautta. Satakuntalaisina osallistumme niin päätöksentekoon, suunnitteluun kuin palvelujen tuottamiseenkin parhaan mahdollisen osaamisemme mukaan. Yhteistyössä pystymme paremmin kohtaamaan tulevat haasteet ja ylläpitämään hyvinvointimme edellytyksiä. Kannamme vastuuta mielekkään arjen järjestämisestä itsellemme ja yhteisöllemme.

Kohti hyvää elämää Satakunnassa 2035

(Satakunnan tulevaisuuskäsikirjan ”elävä” toteutusosa)

Satakunnan tulevaisuuskäsikirjan tavoitteet ja arvopohja ovat nousseet toisaalta jo olemassa olevista vahvuuksista ja toisaalta sellaisista asioista, joita satakuntalaisten mielestä tulisi parantaa ja kehittää. Satakuntalaisen puhtaan elinvoiman elementit ovat osa elämäämme jo nyt.

”Älä heitä roskia luontoon, sammuta valot, lajittele roskat” – tuttuja lausahduksia. Perheissä vanhemmat muistuttavat lapsiaan ja lapset vanhempiaan. Päiväkodeissa ja kouluissa tehdään luontoretkeä. Kunnat, viranomaiset, oppilaitokset, yritykset ja yhteisöt miettivät uudenlaisia tapoja helpottaa ekologisuutta arjessamme. Pyhäjärvi-instituutti, Satafood ja vesi-instituutti ovat esimerkkejä satakuntalaisista toimijoista, jotka työkseen kehittävät ja etsivät uusia ratkaisuja niin puhtaaseen luontoon, juomaveteen kuin ruokaankin liittyen. Satakuntalaisina tuotemerkeinä muun muassa Biolan, Sinituote ja Satamaito yhdistetään puhtauteen ja osaamiseen.

Kannustaminen ja vastuunkanto on etenkin lähipiirissämme läsnä jo nyt. Yrittäjyyskasvatus on nostettu tapetille ja se on joissain kouluissa osana opetussuunnitelmaa. Ulkomailta muuttaneet ihmiset ovat Eurajoella ja Honkajoella osa kunnan ilmiasua. Kaupassa on posti, hammashoitola on rakennettu bussiin, isovanhemmat järjestävät päiväkodeissa ja kouluissa erityisohjelmaa. Huitsikka kerää autottomat palvelujen ääreen, maatilalla on kehitysvammaisten palvelukoti ja mobiileja liikuntapelejä ikäihmisille testataan.

Ylläpitääksemme ja parantaaksemme satakuntalaisten hyvää elämää tarvitsemme vielä enemmän osallistujia ja tekoja. Tarvitsemme jokaisen satakuntalaisen panosta -pieniä ja isoja yhteisiä askeleita kohti puhdasta elinvoimaa, kannustavaa yhteisöllisyyttä ja ihmiskeskeisiä ratkaisuja.

Seuraavassa on askelmerkkejä kohti tulevaisuutta. Esimerkkejä tehtävistä, joita me satakuntalaiset olemme nostaneet esiin tämän käsikirjan laatimisen aikana.

Mikä on sinun askeleesi? Mitä ovat seuraavat askeleet?

Kannustavaa yhteisöllisyyttä

Kannustamme myönteisesti toisiamme

Tutustumme toisiimme, kotiseutuamme ja koko Satakuntaan
Kerromme lapsillemme ylpeästi maakunnan erikoispiirteistä ja
käytämme murteitamme.

Tuomme esiin myönteisiä asioita Satakunnasta missä ikinä
liikummekin.

Opettelemme kehuaan itseämme, toisiamme ja asuinaluettamme.
Nostamme esiin myönteistä puhetta, positiivisia esimerkkejä ja
yhteistyön hedelmiä.

Lisäämme rohkeutta ja luovuutta leikkimällä ja pelaamalla
enemmän, myös lasten kanssa.

Siedämme virheitä, opimme niistä ja käänämme ne voitoksi.
Kilpailemme reilusti ja kateus saa meidät yrittämään enemmän

Otamme vastuuta itsestämme ja toisistamme

Vahvistamme yhteisvastuullisuutta 'koko kylä kasvattaa'
periaatteen mukaisesti. Varmistamme, että jokaisella on mielekäs paikka ja tehtävä
yhteisössämme.

Huolehdimme siitä, että nuorten tie johtaa koulunpenkiltä
opiskeluun ja työelämään. Edesautamme nuorten osaajien kiinnittymistä
maakuntaan jo opintovaiheessa muun muassa harjoittelupaikkojen ja
työpaikkatakuun avulla.

Mahdollistamme sen, että seniorikansalaiset voivat osallistua
työelämään.

Nostamme terveyden teemoja ja tietoa terveydestä esiin yhteisillä
areenoilla

Satakunnan maakuntavaltuuston 12.3.2012 hyväksymä Satakunnan Tulevaisuus käsikirja 2035

Vahvistamme maakuntamme yrittäjähenkeä

Korostamme jokaisen satakuntalaisen yrittäjyysasennetta tärkeänä
menestyksen tekijänä työpaikasta ja tehtävästä riippumatta.

Opetamme jo kouluissa ja oppilaitoksissa yrittäjyyttä elämän ja
työnteon asenteena.

Kannustamme yrittäjyyteen ja parannamme yrittäjyyden
edellytyksiä ja jatkuvuutta.

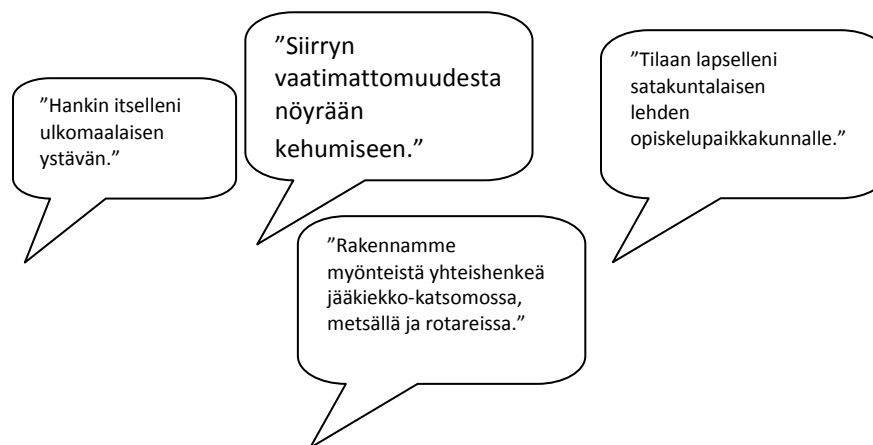
Edistämme kansainvälisyyttä arvona ja asenteena

Toivotamme eri kansallisuuksien ja kulttuurien edustajat
tervetulleiksi.

Varmistamme sen, että muualta maakuntaan muuttavien
kotiutuminen sujuu hyvin.

Järjestämme eri yhteisöjen välisiä raja-aitoja murtavia tapahtumia
ja tapaamisia.

Jaamme kokemuksia kansainvälisestä yhteistyöstä ja vahvistamme
oppilaitosten, elinkeinoelämän ja hallinnon kansainvälisiä suhteita.

Puhdasta elinvoimaa

Teemme työtä Satakunnan luonnonympäristön puhtauden puolesta.

Ylläpidämme ja teemme helpokäyttöisiä kierrätys- ja lajittelujärjestelmiä.

Teemme ekologisuudesta helppoa.

Opetamme puhtauden tavoitetta tukevia toimintatapoja kotona ja kouluissa.

Teemme tuloksellista yhteistyötä Selkämeren puhtauden puolesta, jotta voimme nauttia sen antimista jatkossakin.

Markkinoimme maakuntamme puhtautta potentiaalisille uusille asukkaille, matkailijoille ja yrityksille.

Panostamme energia-alaan ja biotalouteen

Vahvistamme energia-alan osaamistamme ja rakennamme sen pohjalle uusiutuvan energian liiketoimintaa.

Kehitämme, tuotamme ja käytämme tuuli- ja aurinkovoimaa sekä bioenergiaa.

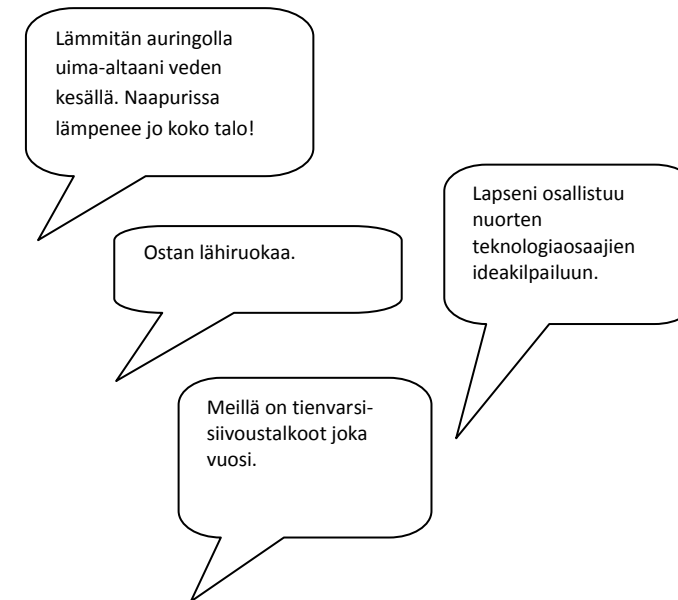
Kerromme energiaosaamisistamme ja vahvistamme maakuntamme asemaa energiamaakuntana Suomessa ja kansainvälisesti.

Hyödynnämme biotalouden osaamistamme uusien biotuotteiden ja siihen liittyvän teknologian kehittämisessä.

Teemme maakuntamme tunnetuksi puhtaan ruoan ja veden osaamisesta.

Kehitämme puhtaasta vedestä ja ruoasta sekä siihen liittyvästä teknologiaosaamisestamme menestyviä vientituotteita.

Teemme puhtaan lähiruuan käytöstä helppoa kehittämällä lähiruuan jakelukanavia ja tukemalla sen käyttöä.

Ihmislähtöisiä ratkaisuja

Panostamme asumisen ihmislähtöisyyteen

Vahvistamme olemassa olevia kyliä ja kaupunginosia asukaslähtöisesti niiden identiteettiä korostavalla rakentamisella ja maankäytöllä.

Varmistamme luonnossa liikkumisen, harrastamisen ja työn mahdollisuudet asumisen yhteydessä. Tuemme joustavuutta työelämässä sekä monimuoto- ja etätöitä.

Pidämme rakennetun ympäristön hyvässä kunnossa.

Toimimme yhdessä niin, että jokaisen kokema turvallisuuden tunne vahvistuu.

Luomme uusia tapoja tuottaa palveluita

Tuomme palveluita lähelle ihmistä muun muassa sähköisinä ja pyöriille nostettuina palveluina.

Yhdistämme eri palveluita ennakkoluulottomasti ja edistämme palveluiden saatavuutta yhdeltä luukulta. Kaadamme raja-aitoja palvelujen tuottamisessa.

Käytämme julkisia tilojamme monipuolisesti ja monitoimisesti yhteisön tarpeisiin.

Vahvistamme Satakuntaan elämysteollisuuden ja kulttuuriyrittäjyyden sekä taiteen ja kulttuurin verkostoa.

Hoidamme yhteiset asiat sujuvasti

Otamme käyttöön monipuolisesti lähivaikuttamisen ja osallistumisen keinoja.

Parannamme eri asioiden ja projektien yhteensovittamisen kykyä ja työnjakoa. Kerromme kehittämisen hyvistä käytännöistä ja toteutuneista toimenpiteistä.

Varmistamme arjen yhteydet

Pidämme liikenneväylät kunnossa ja rakennamme liikenteen sujuvuutta parantavia yhteyksiä. Hyödynnämme ja ylläpidämme julkista liikennettä mahdollisuuksien rajoissa.

Varmistumme siitä, että maakunnassamme on jatkossa kattavat huippuluokan tietoliikenneyhteydet.

